

Virkes aktsomhetsvurderinger

Aktsomhetsvurderingen suppleres med beskrivelse av vår organisering, driftsområder og retningslinjer.

Innhold

1. Vurdering av risiko.....	1
2. Rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	2
3. Aktsomhetsvurdering basert på leveranser og leverandører i 2022.....	2

1. Vurdering av risiko.

Virke vurderer risiko (for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold) hos leverandører etter fem punkter:

- Kommer leveransene fra regioner eller områder med kjent risiko for brudd på arbeidstakeres rettigheter etter ILOs kjernekonvensjon eller menneskerettighetene som helhet. Driver leverandørene i land eller regioner hvor det er normalt gode arbeidsforhold og hvor det er etablert nasjonale tilsyn som på transparent måte følger opp risiko for brudd på arbeidstakeres rettigheter
- Produksjonsprosesser, tjenesteleveranser og/eller arbeidsoppgaver som kjent medfører risiko for helse, miljø og sikkerhet hos den enkelte arbeidstaker.
- Leverandører i sektorer med lav organisasjonsgrad, stort innslag av midlertidige kontrakter, små virksomheter, høy turnover, stor utskifting av leverandører (som eks. også innebærer hyppige leverandørskifter for vår egen del).
- Nye leverandører som innkjøper har liten kjennskap til og begrenset dialog med

I tillegg vurderes og vektet dette mot:

- Størrelsen på leveranse (verdi), der store leveranser vies mer tid i vurdering enn mindre leveranser.

Risiko vurderes på en skala fra 1 (lav risiko) til 5 (høy risiko). 1-2 markeres grønn, 3-4 gul og 5 rød. Vurderingene baseres på leverandørenes egenrapportering samt vår egen vurdering av risiko. Dette vurderes igjen etter vesentlighet, dvs. at der vi gjør større innkjøp og har større påvirkning prioriteres.

Risikogruppe	Rød risiko	Gul risiko	Grønn risiko
Kriterier	Virke er kjent med at det har vært eller er svært stor risiko for brudd på våre retningslinjer. Arbeidsprosesser, regioner, sektorer med kjent høy risiko.	Arbeidsprosesser, regioner, sektorer der det er kjent generelt er kjent risiko, men at det ikke nødvendigvis er kjent risiko hos den aktuelle leverandør. Nye leverandører som vi har liten kjennskap til	Virke vurderer risikoen for å være lav
Tiltak/oppfølging	Leverandør innkalles til eget møte. Risiko og hendelser beskrives i aktsomhetsvurdering sammen med tiltak/plan for gjennomretting.	Innhente ytterligere informasjon, gjennomgå leverandørs egne aktsomhetsvurderinger, dialog (evt. egne møter), gå gjennom våre forventninger. Siden dette rutinemessig bør gjøres med alle nye leverandører som en har begrenset kunnskap om og begrenset dialog med vurderes disse også som gule.	Følges ikke videre opp annet enn at de på normal måte ved innkjøp blir gjort kjent med våre retningslinjer og forventninger.

2. Rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

1. Alle som foretar innkjøp i Virke må gjøre seg kjent med vår human right policy
2. Medarbeidere skal vise aktsomhet når det blir gjort innkjøp. Medarbeidere som blir kjent med forhold som anses å bryte med det en anser som anstendige arbeidsforhold eller manglende ivaretagelse av menneskerettigheter skal umiddelbart melde dette til ansvarlig i ledergruppen eller økonomisjef.
3. Virke skal kommunisere åpent dersom vi blir kjent med slike brudd. Informasjon formidles på våre nettsider.
4. Ansvarlig leder innkaller aktuelle parter internt i Virke for en vurdering av hvordan en håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser.
5. Virke skal søke å bidra til at leverandører endrer forretningspraksis slik at de er i tråd med våre forventninger og retningslinjer.

3. Aktsomhetsvurdering basert på leveranser og leverandører i 2022

Aktsomhetsvurdering er basert på gjennomgang av leverandørliste der det er innhentet offentlig tilgjengelig informasjon om leverandører i tillegg til innkjøpere i Virkes erfaring og dialog med aktørene. Interessenter i og utenfor Virke gis mulighet til å gi vurderinger.

Virke gjør innkjøp for om lag 170 millioner fordelt på ca. 150 millioner på Virke og 20 millioner på Virke Eiendom. Den vesentlige delen av innkjøpene er tjenester (mer enn 95 %). Virke har totalt 670 leverandører, av disse er om lag 80 prosent leveransere under 150 000 kroner. Det er gjort en overflatisk vurdering av disse mindre leveransene. Øvrige leveransere/leverandører er i denne saksfremstillingen kategorisert etter hovedgruppene av innkjøp.

Virkes generelle risiko vurderes å være liten, siden størstedelen av innkjøpene er innkjøp av kompetanse/konsulenttjenester fra norske fagmiljø med høy utdanning og ordnede arbeidsforhold.

Virke har gjort en aktsomhetsvurdering av våre leverandører og verdikjeder. Vi har ikke funnet brudd på anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter, eller vesentlig risiko for dette, hos våre leverandører. Etter den kunnskapen vi har tilegnet oss følger våre leverandører ILOs kjernekonvensjon. Virke har leverandører i noen sektorer hvor det er noe risiko knyttet til høy bruk av innleid arbeidskraft, frilansere og midlertidige kontrakter. Dette er noe Virke i 2023 vil følge aktivt opp ovenfor aktuelle leverandører.

Tabell Aktsomhetsvurdering

Leverandørtype/ leverandør	Region	Arbeidsprosesser	Sektor	Størrelse	Beskrivelse av vurdering og tiltak
Kompetansetjenester/ konsulenter (eks. konsulenter, advokater, kommunikasjonsbistand, kapasitet m.m.)	Norge	Kjøpe av kompetanse, i all hovedsak av selskaper uten underleverandører	Konsulentsektor, tjenesteytende næringer. Deler av sektoren er kjent for høyt arbeidspress og utstrakt bruk av overtid. Brudd på arbeidsmiljøloven omgås ved at stilling defineres som særlig uavhengig stilling.	Utgjør størstedel av Virkes innkjøp	Risiko vurderes å være liten. Ved inngåelse av nye avtaler gjøres leverandører kjent med våre retningslinjer og forventinger. Virke bør være tydelig på at en forventer at leverandører forholder seg til arbeidsmiljølovens bestemmelser, og at arbeidstakere ikke utsettes for høy arbeidsbelastning over tid. Risiko vurderes å være liten.
IKT konsulentttjenester	Norge ?	Kjøp av IKT kompetanse knyttet til utvikling av Virkes digitale produkter eller til egne/interne IT-systemer	Konsulenter, tjenesteytende næringer. Deler av sektoren kjøper tjenester fra og har underleverandører i land med lavere kostnader, som Øst-Europa og deler av Asia. Det er viktig at Virke etterspør informasjon om dette fra leverandører.	Utgjør stor del av Virkes innkjøp (mer enn 30 mill)	Ansvarlig for innkjøper tar opp våre forventninger i leverandørmøte og etterspør aktsomhetsvurderinger og informasjon om evt. underleverandører.
IKT Utstyr	Globalt	Utvinning av mineraler og metaller, industriell produksjon.	Mineral og metallutvinning Industriell produksjon Montering, sammensetting Deler av metall og mineraler til mobiltelefoner, laptopen m.m. kan ha opprinnelse i regioner der det	Utgjør en mindre andel av Virkes innkjøp.	Risiko vurderes å være tilstede, men lav. Virke etterspør informasjon fra sine leverandører, i hovedsak TCM, Intility og Elkjøp.

			har vært bruk av barnarbeid eller annen utnyttelse av arbeidskraft.		
Vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av bygg	Norge	Bygningsrelaterte tjenester Produksjon av bygningsartikler, eks. infrastruktur for energi, WWS, generelle materialer	Bygg/håndverkertjenester, arkitekt, teknisk vedlikehold og transport. Deler av byggesektoren er kjent for utstrakt bruk av underleverandører, der det har vært avdekket bruk av underbetalt arbeidskraft, mangel på kontrakter, svart arbeid og utstrakt bruk av overtid uten kompensasjon.	Utgjør den vesentlige andelen av Virke Eiendoms innkjøp.	Risiko vurderes å være liten. Virke Eiendom har relativt få leverandører og gode rutiner for valg av disse. Derimot viktig at disse også blir gjort kjent med Virkes forventninger.
Overnatting, servering og event	Norge	Hotell, reisetjenester, levering av mat, restaurant, event inkl. møtelokaler	Sørvis og servering, tjenester, bistand til rrangement, prosjektledelse. Dels sektorer med høy turnover, utstrakt bruk av innleie og frilansarbeid.	Utgjør en vesentlig andel av innkjøp.	Risiko vurderes å være liten. Virke bør likevel ha oppmerksomhet mot bruken av frilansere og at det velges leveandører, eks. serveringssteder og hoteller som har ordnede arbeidsforhold. For hotell, reiser, men også event og eventsteder bør en tilstrebe å velge virksomheter som har sertifiseringer som miljøfyrtårn, ISO1401, Svanemerket, osv.

